

در گفتگو با منتقدان سینمایی مطرح شد:

نشریات سینمایی، از الزام تا کارکرد

جبار آذین:
مهم ترین و
محترم ترین مقنن
سینمایی، کسانی
هستند که به دانش
سینما، سلامت،
صداقت، شجاعت،
صراحت، تعهدات
اجتماعی و خواست‌ها
و نیازهای مردم
مجهز و وفادار هستند
و با شور، عشق و
ایمان به فرهنگ،
مردم و فرهنگ‌سازی
خدمت می‌کنند. یک
منتقد در جایگاه یک
انسان فرهیخته
فرهنگی، باید پرچم
فرهنگ بر دوش
بگیرد

اگر بنای اولین نشریه سینمایی در ایران را «سینما و نمايشات» بگذاریم که در یکم مردادماه ۱۳۰۹ منتشر شد، حالا ۹۳ سال از انتشار مجلات سینمایی در ایران می‌گذرد و در این نه دهه، شاهد نشریات بسیاری بودیم که تنها تعداد انگشت شماری توانسته‌اند نامی ماندگار داشته باشند و اثرگذاری چشمگیر. در این گفتگوی تحلیلی، جبار آذین نویسنده، منتقد و مدرس سینما و تلویزیون، شهرام خرازی‌ها منتقد و کارشناس ارشد مدیریت رسانه، کیوان کثیریان نویسنده، روزنامه‌نگار و منتقد سینما و رضا در ستکار نویسنده، منتقد و کارشناس سینما حضور داشتند.

۱. جایگاه مجلات سینمایی در توسعه و ارتقاء سطح کیفی سینما

کیوان کثیریان: در جوامع سالم و جوامعی که هر چیزی سر جای خودش هست، مجلات سینمایی قطعا یکی از ارکان صنعت سینما هستند. طبیعتا صنعت سینما به رسانه‌های سینمایی وابسته است و بسیاری از معادلات سینما بدون در نظر گرفتن نشریات، مطبوعات و رسانه‌های سینمایی ممکن نیست و یک رکن مهم در نقد فیلم، تحلیل، انعکاس اخبار سینما، شکل‌دهی به جریان‌های سینمایی، شهرت سینماگران و فروش فیلم‌ها هستند. ولی در جوامعی مثل ایران که هیچ چیز سر جای خودش نیست، مجلات سینمایی خیلی تأثیری در این ماجرا ندارند. در واقع ما صنعت سینما نداریم و مردم خیلی با مطبوعات رابطه‌شان را حفظ نکرده‌اند. در نتیجه مجلات سینمایی مانند سایر رسانه‌های کاغذی تیراژشان را از دست داده‌اند و به نظر می‌آید که با این تیراژ و با این تعداد مخاطب مطبوعات و با این تعداد مخاطب سینما، عملا مجلات سینمایی جایگاهی ندارند.

شهرام خرازی‌ها: مجلات سینمایی کشورهای توسعه یافته در توسعه و ارتقاء سطح کیفی سینما نقش تأثیرگذار و غیرقابل انکاری دارند. اما در کشورهای در حال توسعه از جمله ایران، از چنین جایگاهی برخوردار نیستند. زیرا سینمای کشورهای در حال توسعه بی‌اعتنا به خروجی مجلات سینمایی، به راه خود ادامه می‌دهد.

رضا در ستکار: طبیعتا نقش مجلات در توسعه و ارتقاء سطح کیفی سینما بسیار بالاست. خاطریم هست در دهه هفتاد، رسول صدرعاملی در حال ساخت فیلمی به نام «قربانی» بود، در همان دوران مجله «فیلم» مطلبی در خصوص ملودرام نوشت. صدرعاملی در گفتگوی اش اذعان داشت که وقتی من این

مجموعه مطالب را مطالعه کرده، دوباره به فیلم‌نامه‌اش مراجعه و بخش‌هایی از آن را تصحیح کرده است. بنابراین قطعا ادبیات و مجلات سینمایی جایگاه بسیار زیادی در ارتقاء سطح کیفی سینما دارد. در تمام دنیا این گونه بوده است. به هر حال آن زمانی که تئوری مولف در فرانسه ظهور کرد، بچه‌های کایه دو سینما و همه نویسندگان سینمایی با تئوری‌هایشان، تاریخ سینما را ساختند و ذائقه‌سازی کردند. این‌ها همه نشان‌دهنده اهمیت این جایگاه است.

جبار آذین: سینما از بدو تولد در ایران و جهان مورد توجه دیگر رسانه‌ها بوده و نشریات مختلف، جهت پوشش اخبار و رویدادهای سینمایی، صفحه‌ها و بخش‌هایی را به سینما اختصاص داده‌اند. در مسیر رشد و تحول سینما، همسویی و باری تأثیرگذار رسانه‌ها به حیات و قوام آن، زندگی و فعالیت هنرمندان و سینماگران، تا بدانجا گسترش

یافت که ضرورت زایش و پیدایش نشریات هنری و سینمایی از سوی اهالی هنر و سینما و اصحاب رسانه احساس شد. حرکت موازی و تأثیر متقابل و سازنده سینما و رسانه‌ها با تولد منتقدان و مطبوعات سینمایی، رنگ و بو و جلوه‌ای تازه به فضای سینما بخشید و انعکاس رخدادهای سینمایی، اطلاع‌رسانی اخبار سینما و نگارش نقدهای مثبت و منفی و تند و کند، سینما را به میان توده‌های مردم برد و گروهی از نویسندگان، مترجمان و منتقدان سینمایی که در ارتقای کمی و کیفی تولیدات سینما و تشویق هنرمندان نقش آفرین بودند، به جرگه سینماگران پیوستند و بر غنای مضمونی و محتوایی سینما افزودند. واقعیت مسلم این است که، سینمایی نویسی و نقادی حرفه‌ای و تاسیس و انتشار نشریات سینمایی در قالب‌های روزنامه، هفته‌نامه، دوهفته‌نامه، ماهنامه، گاهنامه و حتی جنگ‌های سینمایی، در تحکیم حیات سینما در ایران و جهان، اجتماعی نمودن سینما، ارتقای سطح دانش فرهنگی و سینمایی مردم و هنرمندان بویژه نسل‌های جوان، تأثیرگذار بوده و به عنوان بخشی از محترم‌ترین عضو پیشتاز خانواده فرهنگ و سینمای کشور تلقی می‌شوند. سینما منهای وجود و یاری رسانه‌های سینمایی، تنها و بدون یاور است.

۲. تعدد مجلات سینمایی کشور به لحاظ کمیت و کیفیت

در ستکار: تعداد نشریات، همیشه جزو شاخصه‌های توسعه فرهنگی کشورها است و در واقع یونسکو مسئولش است و به آن رسیدگی می‌کند و طبیعتا تعداد نشریات سینمایی هم در آن لحاظ می‌شود. یک بخش مهم‌تر در این زمینه فراوانی صندلی‌های سالن‌های سینما در مقیاس وسعت و پراکندگی جغرافیایی و جمعیتی است. در هر کشوری این‌ها به عنوان شاخصه‌های توسعه فرهنگی، مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد و جایگاه کشورها را مشخص می‌کنند. یکی از دلایلی که ما جزو کشورهای کمتر توسعه یافته در حوزه فرهنگ هستیم بخاطر همین است. بالای ۸۰ میلیون نفر جمعیت داریم، اما تعداد سینماهایمان خیلی کم است یا تولیدات سینمایی‌مان نسبت به مدعایی که به عنوان یک کشور فرهنگی داریم، خیلی کم است. بنابراین به نظرم مجلات سینمایی هم خیلی کم است. ما در گذشته همیشه دو، سه مجله سینمایی مهم در کشور داشته‌ایم. اما الان این طور نیست. به نظر من تعداد مجلات سینمایی‌مان کم است و متناسب با

